

Subjekt - objekt

Vztah subjekt-objekt není primárně záležitostí noetickou (epistemologickou, tj. záležitostí teorie poznání), nýbrž naopak ontologickou (a méontologickou). Každý subjekt má svou předmětnou stránku, a proto může být chápán jako objekt, tj. cosi „objektivního“ (ve smyslu tradičním, tj. před nezbytými korekturami). Naproti tomu ne všechno, co bývá považováno za objekt, je také subjektem (resp. smí být chápáno jako subjekt). Tzv. „Spaltung von Subjekt und Objekt“, interpretovaná jako cosi provázejícího pouze vědomí či charakteristického pouze pro vědomí, je pojetí zavádějící a mylné. A to už jenom proto, že subjekt nemusí být nějakým vědomím vůbec vybaven (přičemž ovšem záleží na tom, jaký rozsah onomu „vědomí“ přisoudíme, a zda přisoudíme vědomí všem pravým jsoucnům, jimž přiznáme „nitro“ a „niternost“, viz kupř. panpsychismus apod.). Vztah mezi subjektem a (jiným) objektem je primárně založen na spjatosti nitra a vnějšku subjektu samého; a i tento vztah není vlastně ničím zcela původním, nýbrž je sám založen na spjatosti nepředmětné a předmětné stránky každé (pravé) události, neboť události nejnížší úrovně („prvního řádu“, primi ordinis, tedy primordiální) se ještě nemusí stát „subjekty“, tj. ještě nemusí samy sebe jakožto subjekty ustavit. (Tady jsem ještě neprozkoumal možnosti řešení: zdá se mi však zatím, že je logické předpokládat, že primordiální událost takovou zůstává jen tehdy, dokud se neseťkala s jinou událostí resp. dokud na jinou událost nezačala reagovat. Zdá se proto, že primordiální událost není subjektem jen jako virtuální, kdežto jakmile se děje v „reálném“ světě, je schopna reagovat na jiné události a tak se stává subjektem tohoto reagování, neboť každá reakce je akcí – a každá akce je akcí nějakého subjektu a zároveň se na jeho znovuustavování a „udržování“ podílí. Nicméně k přesvědčivému výsledku bude možno dojít teprve na základě lepších znalostí či aspoň „modelů“ kantových, event. „subkvantových“ událostí.)

(Písek, 050216-1.)